

SYLABUS PRZEDMIOTU ZAJĘĆ*

1.	Nazwa przedmiotu/modułu w języku polskim oraz angielskim Muzealnictwo i ochrona zabytków / Museology and protection of cultural heritage
2.	Dyscyplina archeologia
3.	Język wykładowy polski
4.	Jednostka prowadząca przedmiot Instytut Archeologii
5.	Kod przedmiotu/modułu AR-S1-02-MiOZ
6.	Rodzaj przedmiotu/modułu (<i>obowiązkowy lub do wyboru</i>) obowiązkowy
7.	Kierunek studiów (specjalność)* archeologia
8.	Poziom studiów I stopnia
9.	Rok studiów (<i>jeśli obowiązuje</i>) I rok
10.	Semestr (<i>zimowy lub letni</i>) letni
11.	Forma zajęć i liczba godzin (w tym liczba godzin zajęć online*) wykład, 30 godzin konwersatorium, 30 godzin
12.	Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu/modułu w zakresie wiedzy: podstawowa wiedza historyczna; znajomość podstawowych instytucji wyspecjalizowanych w ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w zakresie umiejętności: umiejętność wyszukiwania, analizowania, oceniania, selekcjonowania i użytkowania informacji z wykorzystaniem różnorodnych źródeł; umiejętność abstrahowania pojęć w zakresie kompetencji: udział w życiu naukowym i kulturalnym
13.	Cele kształcenia dla przedmiotu Świadomość celu muzeum i różnorodnych jego funkcji. Zapoznanie się z problemami współczesnego muzealnictwa, rolą muzeów i zasadami ich funkcjonowania, zwłaszcza w zakresie gromadzenia, przechowywania i udostępniania zabytków archeologicznych. Metody prezentacji zbiorów. Ogólna wiedza na temat funkcjonowania systemu ochrony zabytków. Znajomość krajowych i międzynarodowych aktów prawnych z zakresu ochrony zabytków i muzealnictwa.
14.	Treści programowe Konwersatorium I. Podstawy prawne ochrony zabytków w Polsce 1. Wybrane zagadnienia z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami 2. Struktura i zadania organów ochrony zabytków 3. Etyka i zawód archeologa II. Pojęcie dziedzictwa kulturowego 1. Dziedzictwo kulturowe – definicja i rodzaje 2. UNESCO, międzynarodowe akty prawne z zakresu ochrony dziedzictwa 3. Metody popularyzacji dziedzictwa archeologicznego 4. Nowe funkcje zabytków III. Podstawy prawne funkcjonowania muzeów w Polsce 1. Wybrane zagadnienia z ustawy o muzeach

2. Muzea Archeologiczne w Polsce
3. Muzealia a zabytki
- IV. Sposoby inwentaryzacji zbiorów muzealnych
 1. Przepisy dotyczące ewidencjonowania muzealiów
 2. Program do inwentaryzacji zabytków - MONA
 3. Dokumenty wymagane przy obiegu zabytków
- V. Kodeks etyki zawodowej muzealnika
 1. Kodeks Etyki zawodowej Międzynarodowej Rady Muzeów (ICOM)
 2. Problem przechowywania i eksponowania szczątków ludzkich
- VI. Wystawiennictwo. Rodzaje i finansowanie wystaw
 1. Dyskusja dotycząca obejrzanych wystaw
 2. Rodzaje wystaw
 3. Pozyskiwanie środków finansowych
 4. Promocja muzeów i wystaw muzealnych
- VII. Wystawiennictwo. Wykonanie wystawy muzealnej
 1. Cel i temat wystawy
 2. Koncepcje i cele wystaw archeologicznych
 3. Środki i materiały
 4. Przestrzeń wystawiennicza i jej elementy
- VIII. Internetowa strona muzealna
 1. Krytyczny opis i dyskusja na temat internetowej strony muzealnej
 2. Strona internetowa jako samodzielna forma działalności muzealnej – problem współczesnego muzealnictwa
- IX. Rola edukacyjna i popularyzatorska muzeów.
 1. Lekcje muzealne i warsztaty interaktywne – plan zajęć
 2. Organizacja tematycznych imprez archeologiczno-historycznych
 3. Inne sposoby popularyzacji archeologii przez muzea
 4. Promocja regionu
- X. Rodzaje muzeów
 1. Skanseny archeologiczne w Europie jako centra „archeologii żywej”
 2. Archeologia doświadczalna w popularyzacji archeologii i jako metoda badawcza, naukowe walory eksperymentów
 3. Ginące zawody, dawne technologie i rzemiosła
- Wykład
- XI. Podstawy prawne ochrony zabytków w Polsce
 1. Początki konserwatorstwa.
 2. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
 3. Rozporządzenia wykonawcze do ustawy
- XII. Praca w muzeum
 1. Ustawa o muzeach i rozporządzenia wykonawcze do ustawy.
 2. Sposoby kształcenia pracowników muzealnych.
- XIII. Co to jest muzeum?
 1. Istniejące definicje.
 2. Potoczne rozumienie pojęcia.
 3. Historyczna ewolucja pojęcia.
 4. Cele działalności muzeum.
 5. Rola muzeum (magazynowa, dydaktyczna, rola naukowa).
 6. Muzeum a nauka. Organizacja pracy naukowej w muzeum.
 7. Typologia muzeów.
- XIV. Muzeum a kolekcja. Historia kolekcjonerstwa
 1. Pojęcie kolekcji.
 2. Funkcjonowanie kolekcji w dawnych społeczeństwach. Prywatne kolekcje.
 3. Pojawienie się kolekcji publicznej.
 4. Przejście kolekcji w muzeum.
 5. Kolekcjonerstwo społecznym zapleczem muzeów.
- XV. Historia muzeów
 1. Formowanie się muzeów i bibliotek publicznych.

	2. Funkcja społeczna i państwowa muzeum. 3. Dzieje muzeów w Polsce i na świecie. 4. Dzieje muzeów na Śląsku. XVI. Cechy muzealiów, selekcja przedmiotów trafiających do muzeum 1. Przedmiot muzealny. 1. Autentyczność i oryginalność. 2. Dokumentacyjna funkcja muzeum. XVII. Kreacja obiektu muzealnego - wystawiennictwo 1. Muzea na wolnym powietrzu. 2. Metody wystawiennicze. 3. Problemy współczesnego muzealnictwa. 4. Finansowanie muzeów	
15.	Zakładane efekty uczenia się Ma podstawową wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego. Ma podstawową wiedzę o instytucjach nauki i kultury oraz orientuje się we współczesnym życiu środowisk naukowych i ich działalności popularyzatorskiej. Posiada podstawowe umiejętności w zakresie: - formułowania problemów naukowych i ich analizy poprzez dobór stosownych metod i narzędzi badawczych, - opracowania i prezentacji wyników badań, - rozwiązywania problemów z dziedzin i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku Posiada umiejętność pracy w zespole, rozwiązując proste problemy z zakresu badań archeologicznych i prezentacji ich wyników, stosując opracowane dla zespołu instrukcje i procedury Posiada umiejętność przygotowywania wystąpień ustnych w języku polskim, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych kategorii źródeł. Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu Ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego. Wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej	Symbole odpowiednich kierunkowych efektów uczenia się, np.: K_W01*, K_U05, K_K03 K_W09 K_W10 K_U02 K_U13 K_U09 K_K04 K_K05 K_K09
16.	Literatura obowiązkowa i zalecana (<i>źródła, opracowania, podręczniki, itp.</i>) 1. Chowaniec R. Dziedzictwo archeologiczne w Polsce. Metody edukacji i popularyzacji, Warszawa 2010. 2. Swain H., An Introduction to Museum Archaeology, Cambridge University Press, 2007 3. Trzeciński M., Przestępczość przeciwko zabytkom archeologicznym. Problematyka prawnokryminalistyczna, Warszawa 2010 4. Zeidler K., Trzeciński M., Wykład prawa dla archeologów, Warszawa 2009	

	5. Akty prawne z zakresu muzealnictwa i ochrony zabytków 6. dodatkowe artykuły udostępniane na bieżąco przez prowadzącego zajęcia 7. Krzysztof Pomian, Zbieracze i osobliwości 8. Michał Mencfel, Skarbce natury i sztuki, Warszawa 2010 9. Rocznik „Muzealnictwo”, dostępny na stronie NID (obecnie wydawany przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów).	
17.	Metody weryfikacji zakładanych efektów uczenia się: wykład: egzamin ustny konwersatorium: sprawdziany, przygotowanie wystąpienia ustnego	
18.	Warunki i forma zaliczenia poszczególnych komponentów przedmiotu/modułu: wykład: egzamin ustny; wymagania: znajomość podstawowych faktów z dziejów muzealnictwa światowego i polskiego, zagadnień teleologicznych i aksjologicznych muzealnictwa; umiejętność analizy celów i konsekwencji obserwowanych działań normatywnych i praktycznych z zakresu ochrony konwersatorium: ocena; wymagania: aktywny udział w zajęciach, przygotowanie i wygłoszenie prezentacji w formie recenzji na temat dowolnej wystawy muzealnej, pozytywne zaliczenie sprawdzianów, znajomość problematyki podejmowanej na zajęciach i umiejętność dyskusowania na temat bieżących problemów z zakresu współczesnego muzealnictwa	
19.	Nakład pracy studenta/doktoranta	
	forma realizacji zajęć przez studenta*/doktoranta*	liczba godzin przeznaczona na zrealizowanie danego rodzaju zajęć
	zajęcia (wg planu studiów) z prowadzącym:	
	- wykład:	30
	- konwersatorium:	30
	praca własna studenta/doktoranta (w tym udział w pracach grupowych) np.:	
	- przygotowanie do zajęć:	20
	- czytanie wskazanej literatury:	20
	- przygotowanie prac/wystąpień/projektów:	20
	- napisanie raportu z zajęć:	
	- przygotowanie do sprawdzianów i egzaminu:	30
	Łączna liczba godzin	150
	Liczba punktów ECTS (<i>jeśli jest wymagana</i>)	5